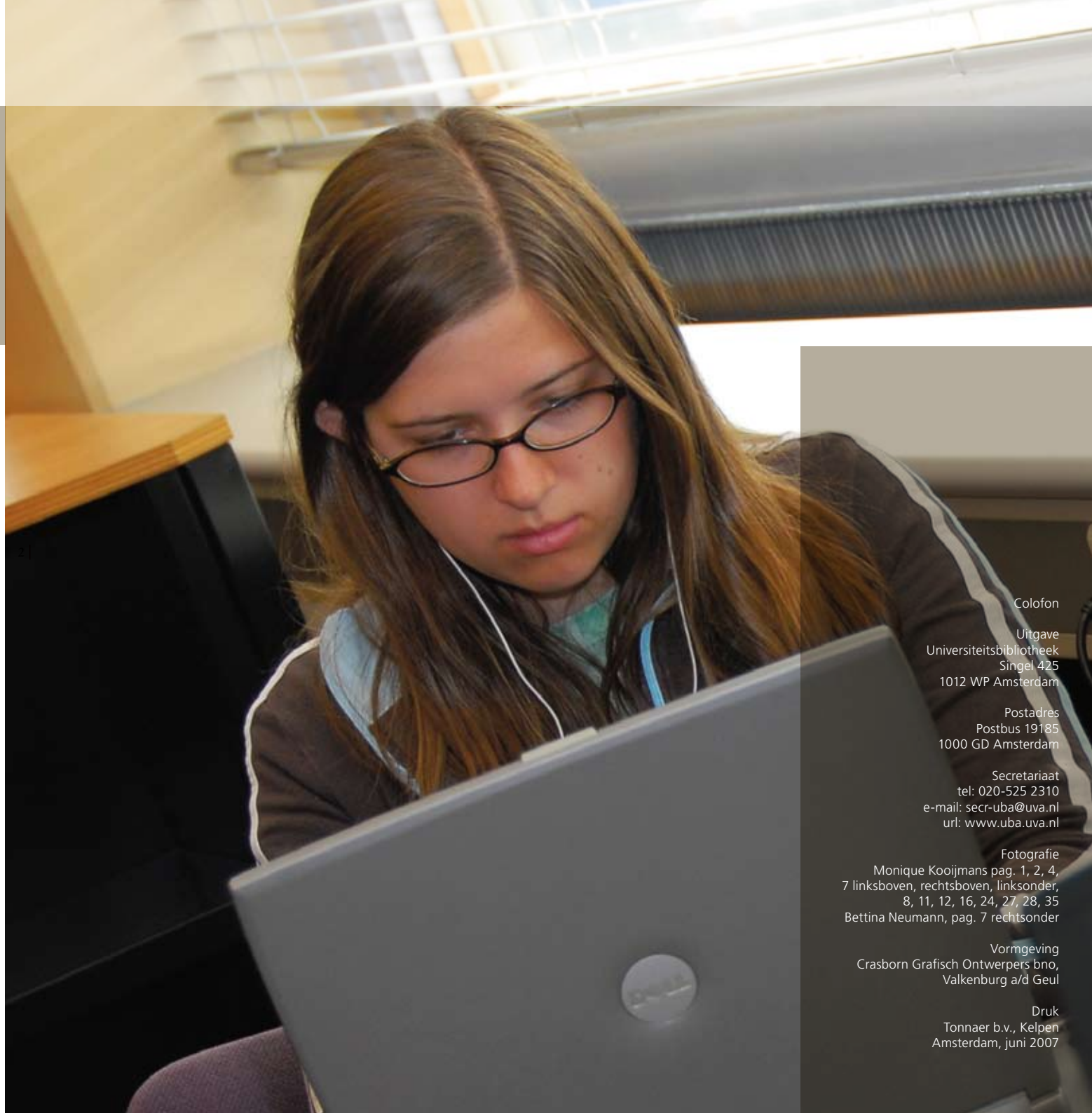
Universiteit van Amsterdam

Jaarverslag 2006 > Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam

Colofon

Uitgave
Universiteitsbibliotheek
Singel 425
1012 WP Amsterdam

Postadres
Postbus 19185
1000 GD Amsterdam

Secretariaat
tel: 020-525 2310
e-mail: secr-uba@uva.nl
url: www.uba.uva.nl

Fotografie
Monique Kooijmans pag. 1, 2, 4,
7 linksboven, rechtsboven, linksonder,
8, 11, 12, 16, 24, 27, 28, 35
Bettina Neumann, pag. 7 rechtsonder

Vormgeving
Crasborn Grafisch Ontwerpers bno,
Valkenburg a/d Geul

Druk
Tonnaer b.v., Kelpen
Amsterdam, juni 2007

Inhoud >

4 Voorwoord
6 Bijzondere Collecties bereidt zich voor op de verhuizing
8 UvA-onderzoek beter zichtbaar en toegankelijk
10 Bushuis en Pierson Révész Bibliotheek gefuseerd met UB
12 Nieuwe kansen voor de UB
14 Universiteitsbibliotheek verwerft en presenteert unieke verzameling kookboeken
16 Samenwerking UBA en Mediatheek HvA
18 UBA op weg naar Web 2.0
20 Kleurgebruik in de oudheid in het Allard Pierson Museum
22 EEBO en ECCO voor de UvA beschikbaar
24 Boekenleverantie onverminderd populair
26 Het gebruik van de Digitale Bibliotheek
28 Een opgeruimde zolder
30 Heruitgave zeventiende-eeuwse hemelatlas uit Bijzondere Collecties
32 Nieuwbouw bibliotheek en studiecentrum bètawetenschappen gestart
34 Personeelszaken binnen de UB

Onze bibliotheek is in beweging.
Letterlijk, op weg naar de Oude Turfmarkt.
Figuurlijk, als antwoord op de uitdagingen van
de moderne informatiemaatschappij.

Voorwoord >

In 2006 was het precies 125 jaar geleden dat de Universiteitsbibliotheek (UB) haar intrek nam aan de Singel. Het is nu haast onvoorstelbaar, maar alleen gebouw C, het deel waarin zich thans de Doelenzaal bevindt, was voldoende om de toenmalige UB in onder te brengen. De onstuimige groei van de UB sindsdien heeft geleid tot een voortdurende uitbreiding van het complex en tot een lange reeks van herbestemmingen van ruimtes daarbinnen. En daaraan is nog geen einde gekomen. Terwijl ik dit schrijf zijn onze Bijzondere Collecties aan het verhuizen naar hun nieuwe onderkomen aan de Oude Turfmarkt. Naarmate de bouw vorderde, en vooral toen de kasten en de meubels hun plaats begonnen te vinden, werd steeds duidelijker wat een fantastisch gebouw die bibliotheek aan het worden is. Weliswaar verdienen onze Bijzondere Collecties een dergelijk onderkomen, maar dat neemt niet weg dat het heel bijzonder is dat ze die nu ook krijgen.

De bouw laat overigens ook zien hoe lastig het kan zijn om in een stad als Amsterdam iets groots tot stand te brengen: tot op het allerlaatste moment heeft de Universiteit van Amsterdam via de rechter moeten knokken om een volstrekt noodzakelijke voorziening voor elkaar te krijgen: de doorsnijding van het tongewelf boven de entree, nodig om een gelijkvloerse oversteek tussen beide gebouwdelen van de bibliotheek te kunnen realiseren.

Een bredere functie

Het vertrek van de Bijzondere Collecties maakte ook herbezinning op de bestemming van de vrijkomende ruimte noodzakelijk, waarover meer elders in dit jaarverslag. Bibliotheken zijn nog steeds gebouwen, en het lijkt wel of we ons daarvan steeds meer rekenschap gaan geven, nu de inhoud, of de content, van die bibliotheek steeds vaker een digitaal karakter heeft en niet in de eerste plaats meer in het gebouw van de bibliotheek te vinden is. Waren bibliotheken in het verleden vooral opslagplaatsen van boeken, tegenwoordig is hun functie veel breder: studiehuis, ontmoetingsplaats, cultureel centrum, dienstencentrum, zo u wilt.
Nog steeds een gebouw, ja, maar wel een ander gebouw. Een gebouw dat de bibliothecaris moet delen met anderen: de culturele ondernemer, de museummedewerker, de cateraar, de copyrette, en in het geval van een universiteitsbibliotheek ook de vergaderaars, het onderwijsbureau, de audiovisuele dienst, het informatiseringscentrum en wie er maar nog meer voor studenten goed bereikbaar moeten zijn.
Op sommige plaatsen maken rust en stilte plaats voor geroezemoes en gedoe. Niet overal, gelukkig, en ook niet altijd. Het geheim van de moderne bibliotheek is dat iedereen er aan zijn trekken moet kunnen komen, liefst zonder andere gebruikers, met andere wensen, te storen.

Onze bibliotheek is in beweging. Letterlijk, op weg naar de Oude Turfmarkt. Figuurlijk, als antwoord op de uitdagingen van de moderne informatiemaatschappij. Ook dit jaarverslag 2006 laat dat zien. Ik hoop, lezer, dat u dat net zo opwindend vindt als wij.

Nol Verhagen, bibliothecaris UvA

Nol Verhagen

Begin 2007 krijgen onze Bijzondere Collecties, een verzameling met een lengte van maar liefst circa tien strekkende kilometer een nieuw onderkomen aan de Oude Turfmarkt. Een deel van die kostbare en kwetsbare verzameling was niet in de conditie die een verantwoorde verhuizing mogelijk maakte. Daarom werden in 2006, voorafgaand aan de verhuizing, maatregelen genomen om die conditie aanzienlijk te verbeteren. Passieve conservering heet dat in bibliotheektermen. Uit een collectie van circa 250.000 banden zijn alle stukken apart beoordeeld op schade, kwetsbaarheid en mogelijke transportproblemen. Om die stukken veilig te stellen voor inpakken en transport is een standaardpakket aan dozen, hoezen en cassettes ontwikkeld dat voldoet aan de gangbare normen voor het bewaren van dergelijke kostbaarheden. Voor andere materiaalsoorten zoals kaarten, handschriften en museale objecten zijn vergelijkbare maatregelen genomen. Hiermee is een bedrag gemoeid van circa M€ 1,5.

De ingrijpend gerenoveerde panden aan de Oude Turfmarkt grenzen aan het Allard Pierson Museum en bestaan uit twee voorhuizen uit de 17e en 19e eeuw met elk twee achterhuizen, die met elkaar verbonden zijn door glazen loopbruggen. De gebouwdelen zijn door de overkapping van de binnenstraat samengevoegd tot een gebouwencomplex met een bijzondere allure. Bouwkundig architectenbureau Atelier Pro en binnenhuisarchitecten Merkx + Girod hebben oud en nieuw op een zowel functionele als creatieve wijze samengebracht. Achter de gevel van het voormalige Sint Bernardusgesticht is een geheel nieuw gebouw opgetrokken, het daarnaast gelegen Vingboonspand is functioneel aangepast, terwijl in het tussenliggend smalle pand boven de toegangspoort alle vloeren zijn verwijderd om een lichthof te realiseren.
Op de eerste verdieping is het monumentale tongewelf tussen beide panden doorsneden om een gelijkvloerse doorsteek mogelijk te maken tussen de leeszaal en de bijbehorende handbibliotheek.

Drie aparte stijlkamers

De nieuwe bibliotheek bevat een prachtige leeszaal, een kaartenzaal, drie stijlkamers voor de Kerkelijke Collecties, de Boekhistorische Collecties en de Bibliotheca Rosenthaliana. De drie stijlkamers zijn speciaal ingericht om cachet te geven aan drie hoogtepunten uit het UB-bezit. In het nieuwe gebouw bevinden zich ook een museumcafé, een schitterende expositieruimte van 250 m^2 en een vergaderzaal die ook gebruikt kan worden voor colleges en presentaties.
Het café staat ook ter beschikking van medewerkers en bezoekers van het Allard Pierson Museum - de bibliotheek is met het museum verbonden en dus ook vanuit het museum toegankelijk.

De nieuwe bibliotheek brengt de Bijzondere Collecties van de UvA bij elkaar op een bijzondere plaats in een bijzonder gebouw. De aandacht van passanten zal worden getrokken door wisselende presentaties in de etalage tussen het Allard Pierson Museum en de Bijzondere Collecties en door het digitale kunstwerk van Rob Johannesma dat achter de gevels op de 2e en 3e verdieping van het Vingboonspand te zien zal zijn. Dat kunstwerk toont een selectie van digitale beelden uit de Bijzondere Collecties, dag en nacht, en steeds weer anders.

< Bijzondere Collecties bereidt zich voor op de verhuizing

'Als auteur moet je je afvragen of je goed af bent bij een bepaalde uitgever'

UvA-onderzoek beter zichtbaar en toegankelijk >

De UB zet zich actief in om resultaten van het wetenschappelijk onderzoek dat aan de Universiteit van Amsterdam wordt verricht zoveel mogelijk en voor iedere geïnteresseerde vrij toegankelijk te maken. Middelen om dit te bewerkstelligen zijn het digitaal wetenschappelijk archief van de UvA (UvA-DARE), het uitgeven van Open Access tijdschriften, lidmaatschappen van de Public Library of Science (PLoS) en BioMed Central, deelname aan consortia en een Open Access fonds voor UvA-auteurs.

Zichtbaarheid en bereikbaarheid van onderzoeksresultaten voor onderzoekers van buiten de universiteit zijn heel belangrijk. Een voorbeeld is het zo hoog mogelijk eindigen bij Google wanneer er op een naam, artikel of onderzoeksgebied wordt gezocht. Alle beschrijvingen van publicaties uit UvA-DARE zijn gemakkelijk op het internet terug te vinden. Dit vergroot de impact van het onderzoek en de zichtbaarheid van de wetenschappers. Uit verschillende onderzoeken blijkt bovendien dat artikelen die wereldwijd gratis toegankelijk zijn (zonder beperkingen van abonnement of locatie), vaker worden gedownload en geciteerd. Momenteel telt UvA-DARE meer dan 10.000 vrij toegankelijke publicaties die eenvoudig en voor iedereen via internet als pdf te bekijken zijn. Juist omdat zichtbaarheid en bereikbaarheid zo belangrijk zijn, zien steeds meer onderzoekers in dat het belang van de uitgever niet altijd samenvalt met dat van de onderzoeker.

Belangrijkste gebeurtenissen uit 2006

- Aanstelling Specialist Elektronisch Publiceren/Repository Manager (per 1 augustus 2006) met als opdracht UvA-DARE nog meer te maken tot een service aan de onderzoekers en om onderzoekers voor te lichten over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van elektronisch publiceren en auteursrecht.
- Lancering van de Nationale Proefschriftensite (www.darenet.nl)

  Het UvA Promovendioverleg zegt over de Nationale Proefschriftensite: 'Zeker als je in een vakgebied werkt waarin je je proefschrift niet tevens in de vorm van een aantal artikelen publiceert, is het fijn om te weten dat wetenschappers uit de hele wereld jouw werk kunnen vinden en citeren. Het zou zonde zijn als na vier jaar bloed, zweet en tranen, alleen je familie, vrienden en promotiecommissie getuige zijn van het resultaat.'
- Promovendi van UvA zijn vanaf eind 2006 verplicht om vier weken voor de promotie naast het verplichte aantal gedrukte exemplaren ook de elektronische versie van hun proefschrift aan te leveren. Alle proefschriften worden vanaf 2007 digitaal gearchiveerd.
- Archivering van alle publiek toegankelijke UvA-publicaties uit UvA-DARE in het digitale e-Depot van de Koninklijke Bibliotheek. De Koninklijke Bibliotheek garandeert dat een publicatie in het e-Depot minimaal honderd jaar digitaal toegankelijk blijft.
- Afronding van het landelijk project HonDAREdduizend (oktober 2005-december 2006). Doel van dit project was het toevoegen aan de nationale DARENet database van ruim 50.000 nieuwe, kwalitatief hoogwaardige open toegankelijke digitale onderzoeksresultaten tot een landelijk totaal van minstens 100.000. De UvA heeft hierbij haar einddoel (7955 UvA publicaties als pdf beschikbaar in UvA-DARE) ruimschoots gehaald. Ook het landelijke einddoel van 100.000 publicaties is gehaald.
- Lancering van de informatieve website over Open Access (OA) publiceren en auteursrecht (www.uba.uva.nl/oa).

http://dare.uva.nl (UvA-DARE)

Saskia Woutersen-Windhouwer, Specialist Elektronisch Publiceren / Repository Manager.

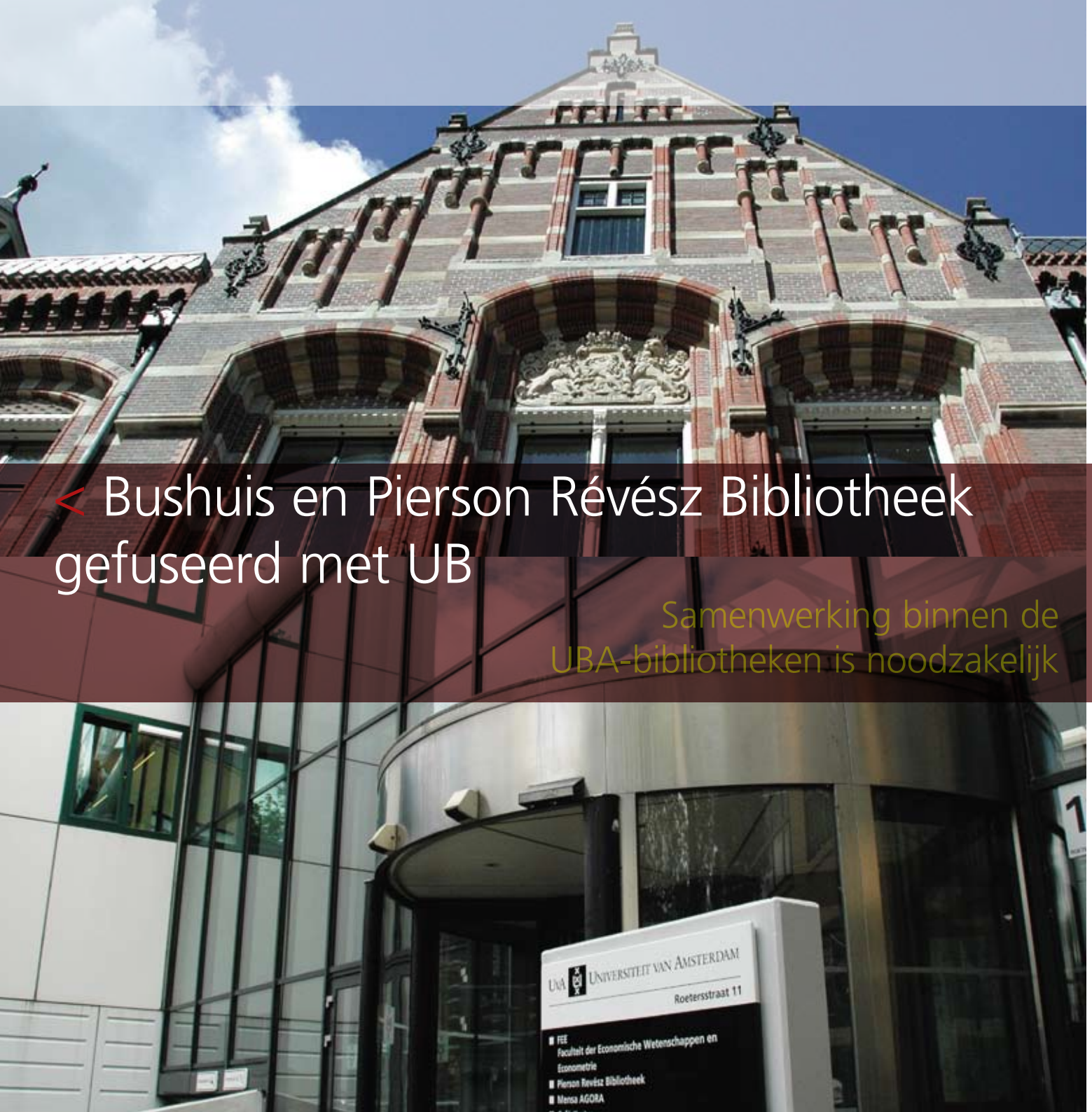
In bibliotheken ‘all over the world’ is al enkele decennia een proces van schaalvergroting en concentratie gaande. De redenen daarvoor zijn vooral kostenbesparing en verbetering van de dienstverlening: op veel plaatsen volledige service bieden is (veel) duurder dan op weinig plaatsen. Aan de UvA is deze ontwikkeling zichtbaar in een dramatische reductie van het aantal bibliotheekvestigingen: enkele decennia geleden nog honderden, thans nog maar tientallen, met verdere reductie in het verschiet. De organisatie bestaat nog steeds uit een centrale bibliotheek (de UB), die overigens steeds meer taken toebedeeld krijgt, en daarnaast bij iedere faculteit een faculteitsbibliotheek. Het geheel van bibliotheken van de Universiteit van Amsterdam (UvA), het Academisch Medisch Centrum (AMC) en het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) wordt de Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam (UBA) genoemd.

Activiteiten op elkaar afstemmen

Om redenen van samenhang en efficiency is eind jaren ’90 de bibliotheek van de faculteit Geesteswetenschappen met de UB gefuseerd, waardoor de directie van de UB ook verantwoordelijk werd voor het reilen en zeilen van die faculteitsbibliotheek. Hetzelfde is nu ook gebeurd met de bibliotheken van de faculteiten Maatschappij- en Gedragswetenschappen (FMG) en Economie en Bedrijfskunde (FEB). Beide bibliotheken, ondergebracht in het Bushuis en in de Pierson Révész Bibliotheek op het Roeterseiland, waren deels al met elkaar verweven doordat de Pierson Révész Bibliotheek zowel collecties van FEB als van FMG omvatte. Door de fusie met de UB is ook dit ‘probleem’ meteen opgelost: beide bibliotheken vormen nu samen één onderdeel van de UB-organisatie. De directie van de UB overlegt regelmatig met de besturen van beide faculteiten, waardoor die besturen wel invloed houden op de gang van zaken, maar zich niet langer bestuurlijk met de bibliotheken hoeven te bemoeien. UB en faculteitsbibliotheken worden bovendien meer uitgedaagd om hun activiteiten op elkaar af te stemmen en meer rekening te houden met elkaars mogelijkheden en beperkingen. Bibliotheekmedewerkers treden toe tot een grotere organisatie, met meer dynamiek, terwijl de schaal waarbinnen zij hun werk moeten doen niet groter wordt.

< Bushuis en Pierson Révész Bibliotheek gefuseerd met UB

Samenwerking binnen de UBA-bibliotheken is noodzakelijk

Nieuwe kansen voor de UB >

Studenten kunnen nu ook ‘s avonds
de computerfaciliteiten van de UB gebruiken

Binnenkort zullen de Bijzondere Collecties verhuisd zijn naar de Oude Turfmarkt. Daardoor komt in het UB-complex aan het Singel veel ruimte vrij, in de vorm van leeszalen, kantoren en magazijnen. Wat daarmee te doen? Veel van de vrijkomende ruimte is nogal specifiek van aard: een magazijn is nu eenmaal een magazijn, en het is niet eenvoudig om dat een andere bestemming te geven dan opnieuw: magazijn. Hetzelfde geldt (zij het in iets mindere mate) voor leeszalen. De UB heeft twee dringende wensen: het verder bijeenbrengen van de collecties, in het bijzonder die van Geesteswetenschappen, en het verbeteren van de studiefaciliteiten voor studenten. Daarbij is de UvA voornemens een geheel nieuwe Universiteitsbibliotheek te bouwen op het Binnengasthuisterrein. Maar er gaan nog wel wat jaren overheen voordat die bibliotheek haar deuren zal openen. En in de tussentijd kunnen we niet stil blijven zitten. De UB was en is van mening dat enkele geesteswetenschappelijke collecties niet optimaal zijn gehuisvest en dat de kwaliteit van huisvesting en het niveau van dienstverlening kan worden verbeterd als die collecties naar het Singelcomplex overgebracht kunnen worden.

Ruimere openingstijden

Daarnaast dringen studenten via de Centrale Studentenraad (CSR) aan op uitbreiding en verbetering van de studiefaciliteiten op diverse UvA-locaties. Nu leert de ervaring wat het laatste betreft dat voorzieningen buiten het stadscentrum in de avonduren niet populair zijn bij studenten. De UB daarentegen is al decennia lang een gewilde plek om te studeren, ook 's avonds. Veel alumni kunnen zich nog heel goed herinneren hoe zij zichzelf in de UB tot studeren zetten en zo toch nog hun doctoraaldiploma verwierven!
Na overleg tussen het College van Bestuur, de CSR en de UB is daarom een eerste verkenning gedaan naar mogelijkheden om de UB nog aantrekkelijker te maken voor studenten. Als gevolg daarvan werd besloten de openingstijden van het UB-Informatiecentrum gelijk te trekken met de algemene openingstijden, waardoor studenten ook 's avonds van de computerfaciliteiten van de UB gebruik kunnen maken. Bovendien werd tot een ander toelatingsbeleid besloten: overdag is de UB toegankelijk voor iedereen die van haar diensten gebruik wil maken, maar 's avonds en in het weekend mogen alleen studenten naar binnen. Met name in de avonduren wordt de UB daardoor een echte studentenvoorziening. In de loop van 2007 wordt bestudeerd welke verdere stappen gezet kunnen worden om tegemoet te komen aan de wensen en behoeftes van studenten.

Avondopenstelling UB.

Op 17 juni 2006 opende de tentoonstelling Koks & Keukenmeiden in de tentoonstellingszaal aan het Singel haar deuren. Deze unieke expositie gaf een beeld van de geschiedenis van het koken in Nederland en ook van het kookboek, aan de hand van bijzondere boeken uit de collectie van de Amsterdamse Stichting Gastronomische Bibliotheek (SGB) en de Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek. De collectie van de Stichting Gastronomische Bibliotheek is een samenvoeging van twee grote collecties Nederlandse kookboeken, aangelegd door enerzijds kookboekenverzamelaars en bibliografen Joop Witteveen en Bart Cuperus en anderzijds culinair journalist Johannes van Dam. Hun gezamenlijke bibliotheek beslaat vele duizenden boeken en brochures en is daarmee de grootste particuliere collectie op dit gebied in Nederland.
Tijdens de openingsbijeenkomst van de tentoonstelling tekende de SGB een overeenkomst om het beheer van de omvangrijke collectie over te dragen aan de Universiteitsbibliotheek. De tentoonstelling zelf was een succes en trok tot eind november ruim 1400 bezoekers.

Geschiedenis Nederlandse keuken

De belangstelling voor de culinaire historie als onderdeel van de cultuurgeschiedenis is groeiende. Ook in Nederland verschijnen steeds meer boeken over de geschiedenis van de Nederlandse keuken. Voor de bestudering van die geschiedenis zijn de kookboeken en brochures die in de loop der eeuwen zijn verschenen van groot belang. De Amsterdamse Universiteitsbibliotheek beheert van oudsher een grote verzameling boeken op dit gebied. Veel vroege kookboeken maken deel uit van de grote medische (!) collectie van de UB en van een eerdere schenking van een deel van de bibliotheek van het Voorlichtingsbureau voor de Voeding (in 2000 opgegaan in de Stichting Voedingscentrum Nederland). Door de samenvoeging van de collecties van de Stichting Gastronomische Bibliotheek en die van de Universiteitsbibliotheek ontstaat de belangrijkste landelijke onderzoekscollectie voor de geschiedenis van de Nederlandse keuken.

Serie artikelen in Parool

Bij de tentoonstelling is een gelijknamig boek verschenen, waarin Johannes van Dam en Joop Witteveen de lezer meenemen op een verkenningstocht door de gastronomische geschiedenis van Nederland. Ook bevat het boek oude recepten die door een keur aan Amsterdamse chefkoks onder wie Robert Kranenborg (Le Cirque) en Edwin Kats (La Rive) in een modern jasje werden gestoken. Deze recepten, met foto's van de koks, verschenen eerder dit jaar in een serie artikelen die Johannes van Dam in samenwerking met de Universiteitsbibliotheek publiceerde in het Parool. In elk artikel stond een thema centraal, met een daarbij gekozen kookboek uit de collectie en een oud recept dat door een chefkok werd uitgewerkt. Dat de belangstelling van het publiek voor de culinaire geschiedenis groot is, bewijst het grote aantal bezoekers van de tentoonstelling en het feit dat enkele weken na de presentatie al een tweede druk van *Koks & Keukenmeiden* moest worden uitgebracht.

Johannes van Dam ontvangt van Judith Belinfante, hoofdconservator Bijzondere Collecties, het eerste exemplaar van *Koks & Keukenmeiden*.

< UB verwerft en presenteert unieke verzameling kookboeken

Samenwerking UBA en Mediatheek HvA >

HvA stapt over naar bibliotheeksystemen UvA

De Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam werken nauw samen. Dat is al jaren zo, maar het begint nu pas op te vallen. De beide instellingen voor hoger onderwijs, met samen bijna 60.000 studenten, hebben enige jaren geleden hetzelfde College van Bestuur en (bijna) dezelfde Raad van Toezicht gekregen en zijn naarstig in de weer om programma's en studentenstromen op elkaar af te stemmen. Het verschil tussen hbo en wo wordt daarbij gerespecteerd, en in zekere zin zelfs benadrukt.

De UB van de UvA en de Mediatheek van de HvA hebben alweer enkele jaren geleden een regeling getroffen waardoor studenten en medewerkers over en weer gratis gebruik kunnen maken van de faciliteiten van beide bibliotheken. De verschillen in omvang en eigenlijk ook in opdracht tussen beide bibliotheken zijn evenwel groot. De UB is met 5 miljoen banden de grootste bibliotheek van Nederland en is met haar Bijzondere Collecties ook een vooraanstaande erfgoedinstelling. Bovendien bedient zij zowel onderwijs als onderzoek. Bij de Mediatheek is dat anders. Haar opdracht is eerst en vooral het onderwijs te ondersteunen en de collectie vooral actueel, toegespitst en overzichtelijk te houden. Hier dus geen omvangrijke magazijnen, zoals bij de UB, die maar liefst 80 kilometer materiaal in depot heeft.

Gebruik dezelfde bibliotheekinfrastructuur

Toch was en is er ruimte voor samenwerking: beide bibliotheken gebruiken een zogenaamd LBS (Lokaal Bibliotheek Systeem) om hun operationele taken (aanschaffen, catalogiseren, uitlenen) te managen. Bovendien bouwen ze beide digitale bibliotheken om de steeds groter wordende hoeveelheid digitale bronnen in op te slaan en aan de gebruikers beschikbaar te stellen. In 2005 hebben de beide bibliotheken besloten hun systemen hiervoor op elkaar af te stemmen. Het is immers voor de studenten en medewerkers handig als ze bij beide instellingen dezelfde bibliotheekinfrastructuur aantreffen en daarnaast is gedeelde kracht dubbele kracht. Om dat doel te bereiken moest de Mediatheek HvA van haar eigen vertrouwde systemen overstappen op de door de UB gebruikte systemen. Per 1 januari 2007 was de introductie van de nieuwe digitale bibliotheek voor de HvA een feit. De verwachting is dat in de eerste helft van 2007 de HvA zal overstappen op het bibliotheeksysteem van de UB. Zowel de UB als de Mediatheek HvA hebben de wens de samenwerking gedurende de komende jaren verder te versterken.

Hal naar de Mediatheek van de HvA.

De wereld van het web vernieuwt zich de laatste jaren stormachtig, onder aanvoering van Google. Deze ontwikkelingen worden samen wel 'Web 2.0' genoemd. De invloed van gebruikers staat daarbij centraal: was het 'oude' Web 1.0 eenrichtingsverkeer, in het 'nieuwe' web kunnen gebruikers zelf informatie bijdragen door commentaar te leveren of zelfs door simpelweg hun informatie te delen. De hedendaagse klant wil overal en altijd de juiste informatie bij de hand hebben, die 'taggen' (informatie voorzien van eigen labels die helpen classificeren), bewerken en delen met anderen. Zonder te wachten, zonder werk dubbel te moeten doen, en vooral onafhankelijk. Hij is gewend geraakt aan de intuïtief werkende sites van Amazon, Flickr en vooral die van Google en baseert hier zijn verwachtingen op. Voor een bibliotheek een geheel nieuwe ontwikkeling. De term Library 2.0 staat dan ook voor een uitdaging: een bibliotheek die zich de lessen van Web 2.0 eigen heeft gemaakt en zich niet langer als een informatie-monopolist gedraagt, maar de bijdrage van gebruikers juist verwelkomt. Wat betekent dit voor de UBA en wat doet zij op dit gebied?

Voor medewerkers

Library 2.0 vereist een cultuuromslag en is dan ook binnen de UBA gaande. In 2006 organiseerde de sector Elektronische Diensten twee lezingen over dit onderwerp, alsmede een workshop waaraan ook de bibliotheken van de Rijksuniversiteit Leiden (RUL) en Universiteit Utrecht (UU) deelnamen. Om de medewerkers van de UBA verder actief te betrekken bij de nieuwe gedachte dat het web 'schrijfbaar' is geworden en om klanten goed door te kunnen verwijzen naar collega's bij andere vestigingen, is de UBAwiki opgezet, een intern digitaal wie-is-wie waarin iedere bibliotheekmedewerker zijn eigen 'smoel' en beschrijving van specialismen binnen zijn of haar functieomschrijving presenteert en beheert.

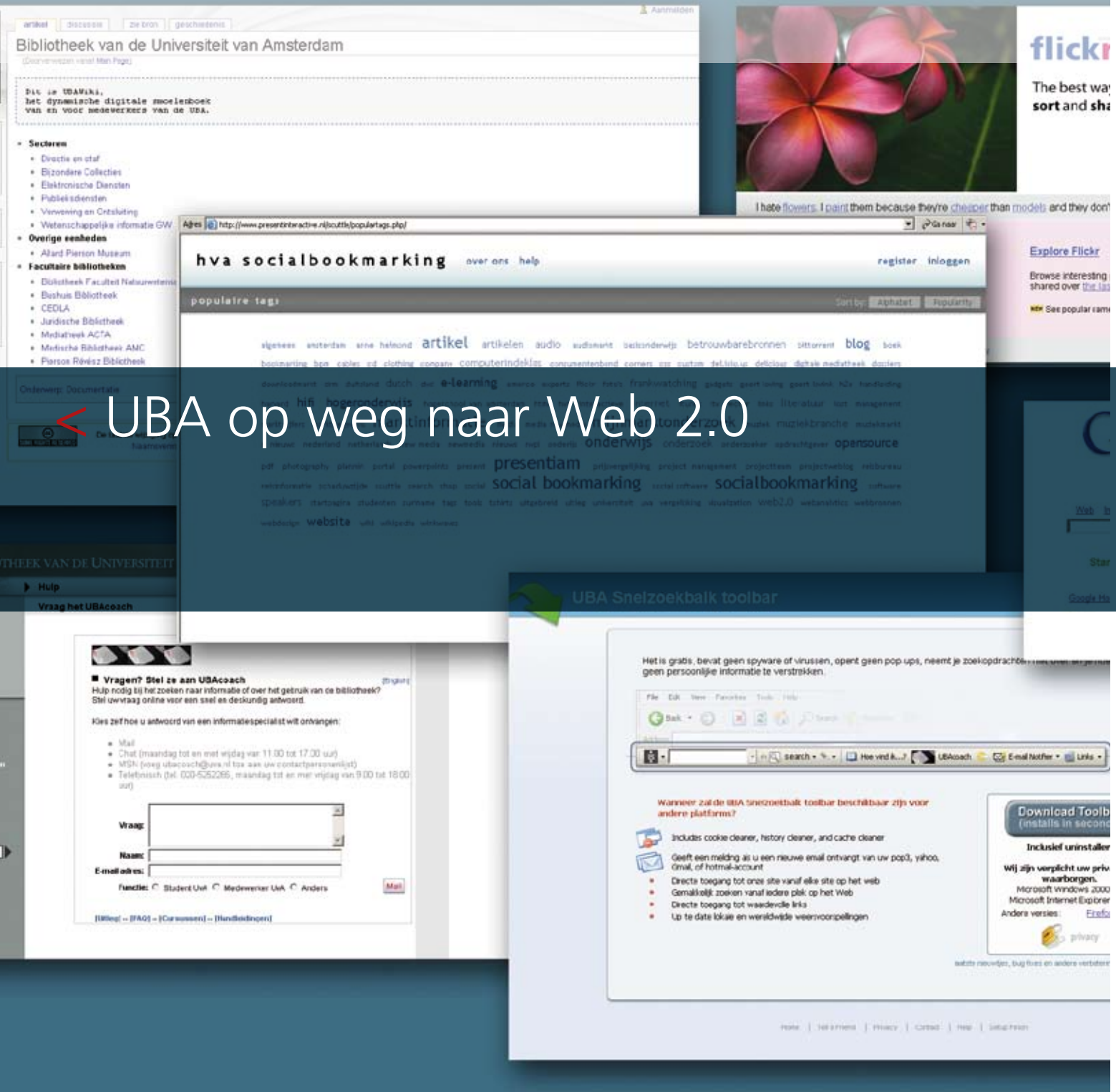
Voor klanten

Voor de klanten van de UBA kende 2006 enkele aansprekende Library 2.0-initiatieven. Zo kunnen zij met de UBA-snelzoekbalk zonder tussenkomst van websites direct zoeken in belangrijke databases. De recente aanwinsten zijn sinds het najaar via RSS binnen te halen, naar keuze op onderwerp of bibliotheekvestiging. Hiermee passen deze lijsten in het informatielandschap dat de gebruiker zelf heeft samengesteld. Ook is er het in het bijzonder bij studenten populaire MSN-loket voor UBAcoach. Studenten kunnen hier in de virtuele omgeving die hen vertrouwd is, online hulp krijgen van de informatiespecialisten van UBAcoach bij het zoeken naar informatie of het gebruik van de bibliotheek.
Naast deze directe initiatieven verrichtte de UBA diverse onderzoeken naar typische Library 2.0-fenomenen, om te bepalen of het nuttig is om juist hier tijd en middelen in te steken. Zo is de onderwerpsontsluiting uit de catalogus als proef in een tagcloud gegoten, een vorm van presenteren die op Web 2.0-sites als Flickr en del.icio.us een prominente rol speelt, om te onderzoeken of deze vorm van weergave een aanvulling betekent op de traditionele lijsten. Samen met de opleiding Interactieve Media van de HvA heeft de UBA de invloed van een social bookmarking-website op het zoekgedrag van studenten naar bronnen onderzocht. En in het 'Academic Social Referencing' project werd in samenwerking met de onderzoeksgroep Systems & Network Engineering van de faculteit FNWI gekeken naar het effect van het gebruik van een gezamenlijke website voor het verzamelen en delen van wetenschappelijke referenties op wetenschappelijk onderzoek.
Dát de nieuwe, meer interactieve mogelijkheden van internet straks een groter deel uitmaken van de UBA-dienstverlening is duidelijk. De komende tijd moet de Bibliotheek zich verdiepen in het hoe en wat precies, vooral ook in samenspraak met klanten.

- UBA snelzoekbalk: http://ubasnelzoekbalk.ourtoolbar.com/
- aanwinstenlijsten: http://diensten.uba.uva.nl/aanwinsten
- presentatie Library 2.0 workshop: www.uba.uva.nl/library-2.0-workshop
- presentaties eduba-lezingen: www.uba.uva.nl/edubalezingen

Collage library 2.0.

< UBA op weg naar Web 2.0

Kleurgebruik in de oudheid in het Allard Pierson Museum >

De tentoonstelling die bijna 40.000 bezoekers trok, kwam in vele media voor het voetlicht

Van 2 december 2005 tot en met 26 maart 2006 presenteerde het Allard Pierson Museum, het archeologisch museum van de Universiteit van Amsterdam en onderdeel van de Universiteitsbibliotheek, de spraakmakende tentoonstelling KLEUR! bij Grieken en Etrusken. Nu eens geen presentatie van wit marmeren beelden, maar veelkleurige objecten met bontgekleurde patronen. KLEUR! heeft radicaal afgerekend met het gangbare cliché dat de antieke (marmeren) oudheid wit was. Het is voor ons bijna niet voor te stellen dat de wit marmeren of kalkstenen beelden en de kleikleurige kleine beeldjes uit de Oudheid vaak waren beschilderd in felle, bonte kleuren. Ook antieke tempels werden beschilderd. De tentoonstelling KLEUR! liet zien hoe bont de Grieken en Etrusken het maakten! Aan de hand van de thema's graven, goden en tempels werd de bezoeker op de tentoonstelling langs bijzondere archeologische objecten geleid die nooit eerder te zien waren in Nederland.

KLEUR! bij Grieken en Etrusken is geïnspireerd op de tentoonstelling Bunte Götter die eerder in München, Kopenhagen, Basel en Rome te zien was. De tentoonstelling die in het Amsterdamse Allard Pierson Museum bijna 40.000 bezoekers trok, kwam in vele media voor het voetlicht. Bij uitgeverij Waanders verscheen de fullcolour catalogus. Tijdens de tentoonstelling werden veel publieksactiviteiten georganiseerd, waaronder een groot symposium in de aula van de UvA en een wetenschappelijk congres in het museum zelf.

KLEUR! bij Grieken en Etrusken was een unieke en succesvolle tentoonstelling die prachtig aansluit bij de traditie van het Allard Pierson Museum om in tijdelijke tentoonstellingen voor een breed publiek onderwerpen gerelateerd aan de klassieke oudheid te presenteren.

Poster KLEUR! Allard Pierson Museum.

Op de valreep van het jaar werd overeenstemming bereikt over de aankoop van twee enorme bestanden ‘e-books’: Early English Books Online (EEBO) en Eighteenth Century Collections Online (ECCO). Beide bestanden tezamen omvatten vrijwel de gehele Engelse boekproductie vanaf de uitvinding van de boekdrukkunst tot en met de achttiende eeuw. Daarmee zijn enkele honderdduizenden in Engeland gedrukte, deels zeer zeldzame boeken voor medewerkers en studenten van de UvA binnen handbereik gekomen. Een reusachtige informatiebron voor alle wetenschappen, maar in het bijzonder natuurlijk voor de geesteswetenschappen.

Individueel of als consortium

De geschiedenis van deze aanschaf is een verhaal apart. Het begon met een etentje van de Nederlandse onderhandelaar en een van beide betrokken uitgevers in 2006 in Seoul, tijdens de jaarlijkse conferentie van de International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). Zoals te begrijpen is, ging het over veel geld, en daarom was er ook veel te onderhandelen. Zo bleek het veel verschil te maken of een individuele universiteit de bestanden aankocht, of dat die aankoop namens een aantal universiteiten werd gedaan in een zogenaamd consortium. Onder bepaalde omstandigheden, dat wil zeggen: als er voldoende universiteiten zouden meedoen, zouden de bestanden zelfs voor alle Nederlandse universiteiten beschikbaar kunnen komen. Maar ook voor de verzamelde universiteiten bleef het een dure geschiedenis. Zo duur dat ze er aanvankelijk niet in slaagden een gezamenlijk besluit te nemen, ook niet nadat de prijs door stevig onderhandelen behoorlijk was teruggeschroefd. Uiteindelijk bleken beide uitgevers bereid om de individuele universiteiten een zodanige prijs aan te bieden dat het niet meer uitmaakte of ze wel of niet in consortiumverband tot aankoop zouden beslissen. Dat bleek de juiste tactiek te zijn; na ampele overweging besloten alle zes universiteiten met een grote letterenfaculteit ieder afzonderlijk tot aankoop over te gaan, en daarmee was achteraf alsnog een consortium gevormd, waardoor ook de overige universiteiten van de overeenkomst kunnen meeprofiteren. Dit is maar de korte samenvatting van een ingewikkeld spel van loven en bieden, niet alleen tussen het consortium en de uitgevers, maar ook (en zelfs vooral) tussen de leden van het consortium onderling. Het geeft een inkijkje in bibliotheekzaken die gewoonlijk aan het oog onttrokken blijven, zeker voor buitenstaanders. Zaken bovendien, die door menigeen niet gauw met ‘de bieb’ geassocieerd worden.

Schermafbeeldingen websites EEBO en ECCO.

EEBO
EARLY ENGLISH BOOKS
ONLINE

SEARCH
BROWSE
ABOUT EEBO
INFORMATION RESOURCES
WHAT'S NEW?

Early English Books Online (EEB
contains digital facsimile page imag
of virtually every work printed
England, Ireland, Scotland, Wales a
British North America and works
English printed elsewhere from 147
1700 - from the first book printed
English by William Caxton, through t
age of Spenser and Shakespeare a
the tumult of the English Civil W
More.

newspapers and manuscripts issu
from 1640-1661. More.

< EEBO en ECCO voor de UvA beschikbaar

THOMSON
GALE

Eighteenth Century Collections Online

Product Home

Contact Us

In the United States and Canada, please

About the Product	Find Out More	Explore the Product
The ***Eighteenth Century Collections Online*** is the most ambitious single digitization project ever undertaken. It delivers every significant English-language and foreign-language title printed in Great Britain during the eighteenth century, along with thousands of important works from the Americas. Quick Summary Finding Information Explore the Content	**Fact sheet** [pdf, 105 KB] **Brochure** [pdf, 1.5 MB] **Navigation Guide** [pdf, 773 KB] **Reviews** [html] **Sample Searches** [html] **Three Crossword Puzzles. 100 years of answers.** **Test your eighteenth-century acumen with:** **Puzzle 1** [pdf, 34KB] **Puzzle 2** [pdf, 35KB] **Puzzle 3** [pdf, 36KB]	***Eighteenth Century Collections Online*** is now online — discover how easy research can be. Request a Free Trial Take a Guided Tour*

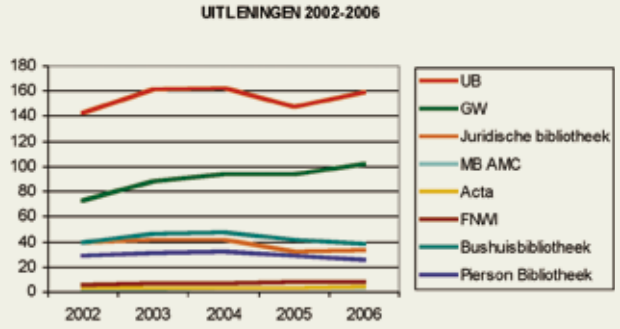

Boekenleverantie onverminderd populair >

De mandjes die de UB speciaal voor studenten heeft aangeschaft om hun studiematerialen naar de studiezalen te vervoeren, zijn een doorslaand succes.

De grote collectie boeken van de UBA is ondanks de snelle en onstuitbare opkomst van digitale informatie nog onverminderd populair bij de klanten. In 2006 bedroeg het aantal uitleningen 373.000. Inclusief de verlengingen en het retour bezorgen van boeken zijn er ongeveer één miljoen handelingen verricht om gebruikers van de gevraagde boeken te voorzien.

Het aantal uitgeleende boeken bij de UvA-bibliotheken lijkt redelijk stabiel. Toch zijn er verschuivingen merkbaar in het gebruik van 'hardcopy' boeken. De grafiek geeft de veranderingen sinds 2002 weer per faculteit. Zo is het gebruik van boeken binnen de faculteiten Geneeskunde, ACTA en FNWI inmiddels al zeer beperkt en vertonen de uitleningen binnen de faculteiten Rechten, FEB (Pierson Révész Bibliotheek) en FMG (Bushuis Bibliotheek) een dalende lijn. De UB blijft stabiel terwijl het aantal uitleningen bij de Geesteswetenschappen (GW)-bibliotheken zelfs toeneemt.

Intensief verkeer tussen locaties

De afgelopen periode zijn diverse verbeteringen in de dienstverlening doorgevoerd die van invloed zijn op het leengedrag van de klanten. De bekendste en meest gewaardeerde verbetering betreft het afhalen en terugbrengen van boeken op een UvA-locatie die door de klant is uitgekozen. Zo hebben klanten in 2006 ruim 80.000 banden ingeleverd op een andere locatie dan die waar het boek vandaan kwam. Tevens heeft de UB circa 30.000 banden verstuurd naar een van de faculteitsbibliotheken die door de klant was uitgekozen.
Voor de klant betekent dit dat hij of zij niet meer naar de UB hoeft te komen om daar de uit het magazijn aangevraagde boeken op te halen of terug te brengen.
Voor de UB betekent het dat er dagelijks een intensief verkeer plaatsvindt tussen de locaties.
Daarnaast leveren de UvA-bibliotheken ook boeken en tijdschriftartikelen die niet in de eigen collectie te vinden zijn. Op aanvraag zijn aan UvA-studenten en -medewerkers in 2006 ruim 8.000 boeken en 7.000 artikelen uit andere universiteitsbibliotheken geleverd. De levertijd ligt op gemiddeld anderhalve dag.
Uit de omvangrijke UvA-collectie die uit 120 km boeken en tijdschriften bestaat, worden uiteraard ook aanvragen door derden gedaan. In 2006 vroegen collega-universiteiten ruim 32.000 boeken en artikelen aan.

De Digitale Bibliotheek is een verzamelnaam voor een grote hoeveelheid aan informatiebronnen die via een computer geraadpleegd kunnen worden. Van catalogi tot de 'full text' van miljoenen wetenschappelijke artikelen, maar ook tekst- en beelddatabanken, on-line kranten en multimedia. De meeste van deze bronnen zijn alleen toegankelijk doordat de UB voor medewerkers en studenten van de UvA en bezoekers van de UvA-bibliotheken licenties heeft genomen op deze bestanden. Deze informatiebronnen bevinden zich op een groot aantal verschillende plaatsen. De gebruiker moet dus op veel verschillende plaatsen zoeken om de informatiebronnen die hij of zij nodig heeft bij elkaar te sprokkelen. Om haar gebruikers daarbij te helpen biedt de UB het programma MetaLib.

MetaLib

Met MetaLib (http://digitaal.uba.uva.nl) kunnen gebruikers meerdere databestanden gelijktijdig doorzoeken op elektronische tijdschriften of databases en een persoonlijke digitale boekenplank aanleggen. Dat MetaLib in een duidelijke behoefte voorziet, blijkt uit de gebruikscijfers: in 1.346.229 sessies werden in 2006 bijna 3 miljoen zoekacties uitgevoerd. Uiteraard kan ook nog steeds gezocht worden in de afzonderlijke bronnen, als de gebruiker daaraan de voorkeur geeft.

Databases

Bij het gebruik van de beschikbare (bibliografische) databases valt op dat de geïntegreerde databases aan populariteit winnen, soms ten koste van de meer gespecialiseerde. Dit lijkt een algemene trend.

Elektronische tijdschriften

Eind 2006 bedroeg het totale aantal elektronische tijdschriften dat beschikbaar is via de Digitale Bibliotheek 18.112. Het gebruik van deze tijdschriften neemt nog altijd toe. In 2006 werd van bijna 3 miljoen artikelen de volledige tekst bekeken, gedownload of afgedrukt.

Digitaal Productiecentrum (http://dpc.uba.uva.nl)

De meeste producten van het Digitaal Productiecentrum (DPC) laten een snel stijgend gebruik zien. Ook waar het aantal bezoekers niet sterk toeneemt, is er een enorme toename van het aantal hits. Kaskraker blijft het Latijn/Nederlands Woordenboek met 312.209 (betalende) bezoekers. De in 2006 opgeleverde onderzoeksdatabank Cinema Context Collection (www.cinemacontext.nl) trok in het eerste, onvolledige, jaar van zijn bestaan 7.842 bezoekers, die 98.243 webpagina's opriepen; goed voor 601.524 hits.

UBAweb (www.uba.uva.nl)

In 2006 bezochten 372.383 bezoekers samen 823.518 keer het UBAweb, waar ze ruim 3 miljoen webpagina's opriepen, die bij elkaar ruim 60 miljoen hits vertegenwoordigden. De zorg die de UBA in 2006 aan haar website besteedde, onder andere door een sterk verbeterde toegang tot de beschikbare diensten te bieden, lijkt dus meer dan gerechtvaardigd.

Waar voor je geld

In 1997 bestond het grootste deel van de beschikbare on-line databases uit de zogenaamde ERL-bestanden (van Electronic Resources Library). Die bestanden werden in 1997 vanaf het UvA-net 425.300 keer geraadpleegd, waarvoor gemiddeld € 0,21 per keer werd betaald. In 2006 betaalde de UvA ongeveer € 0,02 per keer voor bijna 4,3 miljoen raadplegingen. De kosten voor ERL zijn vergelijkbaar met 1997, maar de UBA krijgt er - koopkrachtveranderingen daargelaten - tien keer zoveel voor terug.

< Het gebruik van de Digitale Bibliotheek

MetaLib voorziet in een duidelijke behoefte

Een opgeruimde zolder >

Deselectie met behulp van statistische methodes

In 2006 is het magazijn van de Bushuis Bibliotheek, een van de bibliotheken van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen (FMG) met gebruikmaking van statistische methodes opgeruimd. De magazijncollectie (waar zich 90.000 van de in totaal 145.000 banden uit de Bushuiscollectie bevonden) werd nauwelijks gebruikt. Driekwart bleek nooit te zijn uitgeleend sinds de overgang op de geautomatiseerde catalogus halverwege de jaren '90. Ongeveer 5% was het laatste jaar een of meer keer uitgeleend.
Het voordeel van deselectie van materiaal met behulp van statistische methodes is de mogelijkheid de totale opruimactie zoveel mogelijk te stroomlijnen door het gebruik van databestanden, looplijsten en vellen met voorgeprinte etiketten. Men hoefde kortom de boeken niet per stuk te bekijken. Wel moest ook op andere plekken dan de eigen bibliotheek de werkwijze worden aangepast en worden afgestemd. De verplaatste titels werden in een databestand bijgehouden. Op grond van dit bestand kon op de UB geautomatiseerd de oude signatuur vervangen worden door een nieuwe signatuur die op het UBA-Boekendepot gebruikt wordt.

Dubbel en verouderd

Het magazijn bestond uit verschillende deelcollecties. Om de kwaliteit daarvan te onderzoeken is een aantal steekproeven uitgevoerd (random a-select). Van de totale collectie bleek ongeveer 50% elders bij de UvA aanwezig. Het magazijn zelf bevatte ook veel dubbel materiaal.

Aanpak

De eerste actie bestond uit het selecteren van de regelmatig uitgeleende werken en het verplaatsen van dit courante materiaal naar de open opstelling. Van het resterende deel van de collectie verhuisden 25.000 banden naar het UBA-Boekendepot. Dit betrof grotendeels voor de UvA unieke banden die een enkele keer zijn uitgeleend en banden van voor 1900. Medewerkers van de faculteit verrichtten een laatste selectie ('educated choice') op het restant. Ook deze selectie werd naar het IWO verplaatst. De resterende banden bestonden grotendeels uit niet-uniek materiaal, brochures, overdrukken e.d. Bij een laatste controle werden nog enkele interessante werken opgenomen. Het restant is opgeruimd toen ook andere bibliotheken er geen belangstelling voor bleken te hebben.

Evaluatie

De gekozen methode leverde aanzienlijke besparingen op. De klus is in een jaar geklaard door de eigen medewerkers die het project uitvoerden als onderdeel van het normale werkproces. Een punt van zorg is bij dit soort collecties de catalogus. Vrij veel titels kwamen in de catalogus voor zonder gespecificeerde signatuur. Door dergelijke oorzaken is het altijd veel werk bij grote verplaatsingsacties ook de 'bibliotheekadministratie' op orde te houden.

Zolder van de Bushuis Bibliotheek.

In 2006 verscheen bij Taschen Verlag een fraaie reproductie-uitgave van de hemelatlas Harmonia Macrocosmica. Daarvoor was een handgekleurd exemplaar gebruikt dat zich in de Bijzondere Collecties van de UB bevindt. De 'Atlas Coelestis, seu Harmonia Macrocosmica' werd samengesteld door Andreas Cellarius, van wie tot voor kort alleen bekend was dat hij rector was van de Latijnse School in Hoorn. Hij verscheen in 1660 in Amsterdam, bij Johannes Janssonius als deel van de Janssonius' Atlas Major, een grote elfdelige wereldatlas. Deze combinatie paste destijds uitstekend in het streven om niet alleen de kennis van de wereld maar ook die van het universum in één groot werk in kaart te brengen.

Uitleg over astronomische zaken

De 29 gegraveerde en ingekleurde kosmografische platen in deze atlas worden gerekend tot de hoogtepunten van de zeventiende-eeuwse cartografie. Zij tonen ondermeer de wereldstelsels van Claudius Ptolemaeus (circa 150 na Christus), Nicolaus Copernicus (1473-1543) en Tycho Brahe (1546-1601), en geven uitleg over uiteenlopende astronomische zaken zoals de schijngestalten van de maan, de jaargetijden en de schijnbare loop van de zon, de maan en de planeten.
De Harmonia Macrocosmica is vooral bekend om de prachtige platen. De atlas bevat echter ook een groot aantal pagina's tekst in het Latijn, waarin de samenstelling en achtergronden van de afbeeldingen uitgebreid worden besproken. De UB bezit drie exemplaren van deze atlas, de drie uitgaven die er ooit van verschenen. De eerste editie uit 1660, een tweede editie uit 1661 en de derde editie, die in 1708 door Gerard Valk en Petrus Schenk werd verzorgd. De editie uit 1661 is een variant van die uit 1660 en verschilt alleen in niet-inhoudelijke elementen van de eerste. Beide zijn oogstrelend mooi met de hand gekleurd en met goud gehoogd. De derde editie werd uitgegeven zonder tekst, dus alleen de platen werden opgenomen.

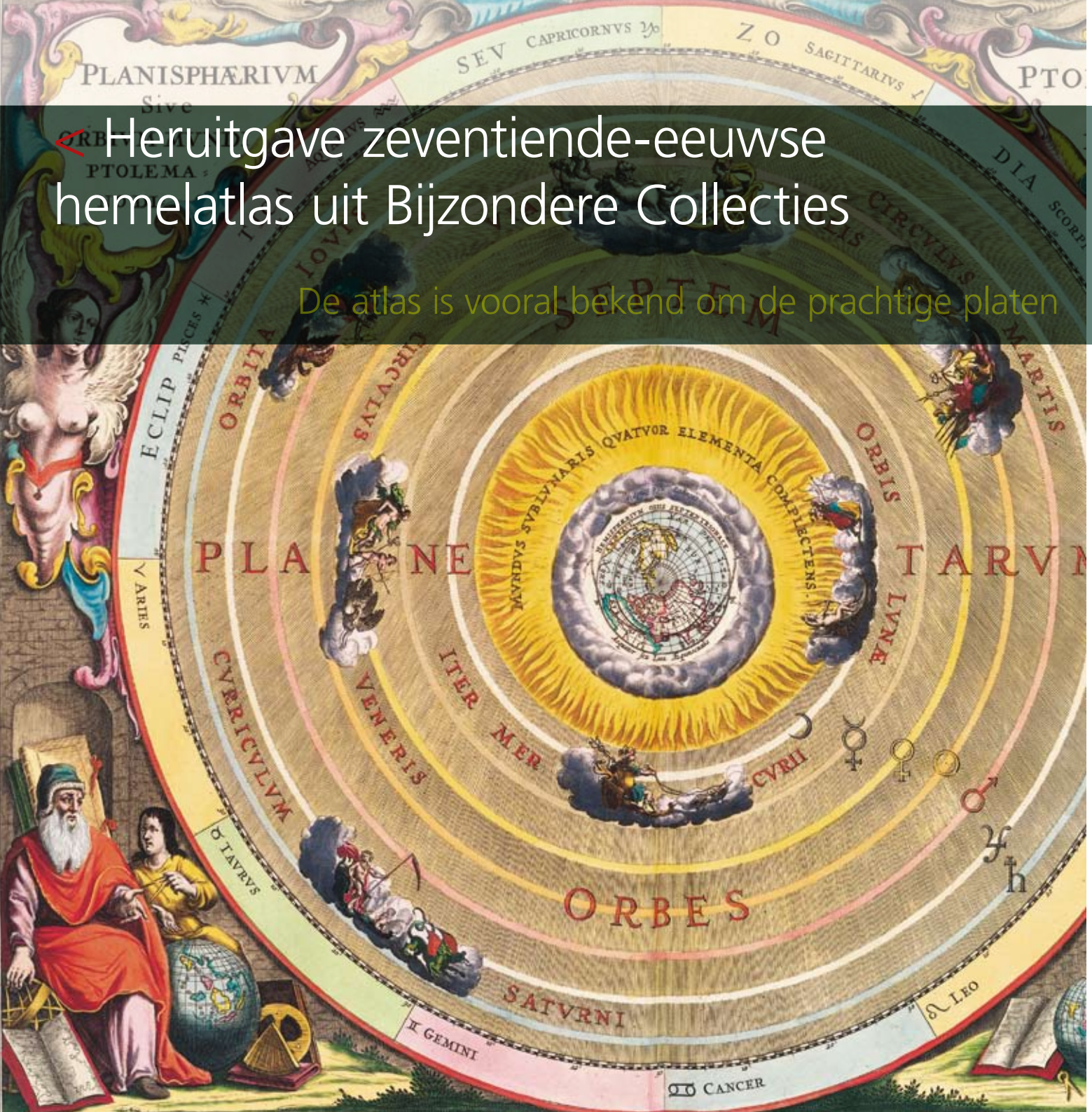
Samenwerking Taschen, Explokart en UB

Sterrenkundige Rob van Gent, de auteur van de toelichtende tekst in de Taschen uitgave, is dé expert op het gebied van Cellarius. Hij verrichtte dit werk in het kader van het Utrechtse historisch-cartografische Explokart-project. Het plan om een heruitgave te realiseren was al heel oud. Nu Taschen Verlag enthousiast bleek, was de tijd rijp om tot actie over te gaan en is in vruchtbare samenwerking tussen Taschen Verlag, Explokart en de UB deze uitgave gerealiseerd. Niet alleen de platen, maar ook de vertaling en uitleg van de oorspronkelijke teksten verhogen de waarde van deze heruitgave aanzienlijk, zowel voor de wetenschap als voor een veel breder geïnteresseerd publiek.

Hemelatlas Harmonia Macrocosmica.

Heruitgave zeventiende-eeuwse hemelatlas uit Bijzondere Collecties

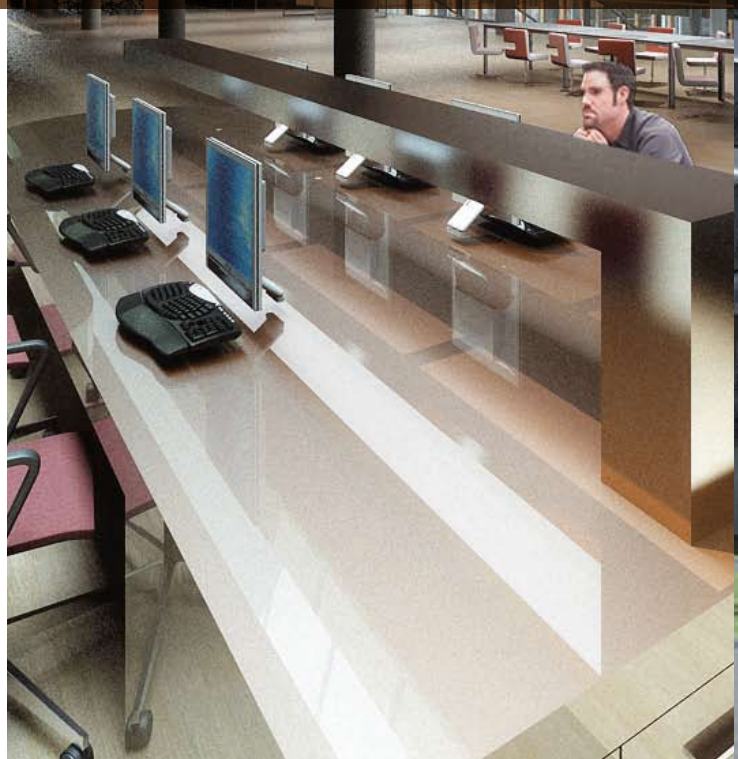
De atlas is vooral bekend om de prachtige platen

Nieuwbouw bibliotheek en studiecentrum bètawetenschappen gestart >

De gehele Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FNWI) verhuist naar verwachting in 2009 naar een nieuw gebouw op het Science Park Amsterdam. Het nieuwe onderkomen voorziet in de geïntegreerde huisvesting van alle onderdelen van deze faculteit. Ontmoeting en uitwisseling onder één dak is daarom het centrale uitgangspunt voor het ontwerp.
Het 55.000 m² tellende gebouw is ontworpen door Rudy Uytenhaak Architectenbureau (hoofdarchitect), Meyer en Van Schooten Architecten en Architectuurstudio Herman Hertzberger.
Science Park Amsterdam ligt in de noordoosthoek van de polder Watergraafsmeer. De drie grondeigenaren - de gemeente Amsterdam, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek en de UvA - gaan Science Park Amsterdam de komende tien jaar verder ontwikkelen tot een internationaal kenniscentrum dat zich kenmerkt als een omgeving van inspirerende samenwerking en kennisuitwisseling tussen wetenschappelijk onderwijs, onderzoek en ondernemerschap.

Bibliotheek en studiecentrum

In het ontwerp voor het faculteitsgebouw zijn de publieksintensieve functies geconcentreerd op de begane grond (restauratieve voorziening, sport) en de eerste verdieping (bibliotheek, studieplaatsen, onderwijsruimten).
De nieuwe bibliotheek zal meer dan nu een rol krijgen als studiecentrum, een werkplek waar studenten elkaar ontmoeten en samen kunnen werken. De studieplekken zullen op een gevarieerde wijze worden ingericht: kleinschalig naast grootschaliger, stilteplekken naast plekken voor overleg, samenwerkplekken met stroomvoorzieningen, presentatiemogelijkheden en natuurlijk het draadloze netwerk.
In dit Learning Centre ontstaat een ruimtelijke vermenging van de bibliotheekfunctie, het studiecentrum en de balies van het informatiseringscentrum en het onderwijsbureau. Doel is studenten een leeromgeving te bieden die rekening houdt met hun wensen. Het beheer komt voor een deel bij de studenten zelf te liggen.

Collectie en dienstverlening

In de Watergraafsmeer is aanzienlijk minder ruimte voor boeken en tijdschriften dan in de huidige acht FNWI-bibliotheeklocaties. Bij elkaar opgeteld: 3600 meter plankruimte in plaats van 9000 meter. Tijdschriften zullen grotendeels uitsluitend digitaal geraadpleegd kunnen worden via het universitaire netwerk, zoals overigens ook nu al het geval is. Uiteindelijk zal 20 tot 25% van de huidige collectie in open opstelling geplaatst worden: circa 16.000 tot 20.000 boeken. Het overige materiaal kan in het gesloten magazijn bij het IWO (UB) worden opgeslagen. Het blijft daar wel toegankelijk en is binnen een dag beschikbaar.
In de nieuwe bibliotheek zullen met moderne middelen de bewegingen in de collectie worden gevolgd. Met behulp van RFID-technieken kunnen uitleengegevens en zelfs inzagegegevens van gedrukte materialen (hoofdzakelijk boeken) worden geregistreerd.
De dienstverlening wordt voor een groot deel digitaal. De gebruiker kan overal en op elk tijdstip gebruik maken van de voorzieningen. Het studiecentrum wordt het kloppende hart van het gebouw.

Opvallend bij de UB is het grote aantal mensen dat zonder UB-aanstelling werkzaamheden verricht. Ruim 30% van de personen die werkzaam zijn bij de UB is niet bij de UB in dienst. Van deze 90 medewerkers bestaat ongeveer 25% uit uitzendkrachten en detachanten, ongeveer 25% uit vanuit Pantar* gedetacheerden en ongeveer 50% uit vrijwilligers. De vrijwilligers bestaan voor een deel uit medewerkers die na hun uittreden wegens FPU of ouderdomspensioen op basis van vrijwilligheid terugkomen. Blijkbaar is het voor velen goed toeven bij de UB.

De arbeidsmobiliteit naar andere organisaties is met een uitstroompercentage van 4,34% gering. Van de in 2006 uitgestroomden vormde FPU danwel ouderdomspensioen in 78% van de gevallen de reden voor de uitdiensttreding.

Vergrijsde populatie

De UB kent een tamelijk vergrijsde populatie. Aangezien bijna 60% van de medewerkers in dienst ouder is dan 50 jaar, zal binnen vijftien jaar puur op grond van leeftijd 60% van het huidige personeel uit dienst treden. Ter vergelijking: elders in de UvA is maar 37% van het personeel ouder dan 50 jaar. De komende jaren zal de UB zich moeten bezinnen op de gevolgen hiervan en hoe zij daar als organisatie mee om wil gaan.

**Pantar is een instantie die mensen naar werk begeleidt, die niet op eigen kracht een baan weten te verwerven*

Chillion Macnack, medewerker Beheer en Behoud Bijzondere Collecties.

< Personeelszaken binnen de UB

Geringe arbeidsmobiliteit naar andere organisaties

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

ontwerp Crasborn Grafisch Ontwerpers bno | 07233